

Allerede gennem Sagfører-Eneretten, der jo er en virkelig Eneret til en vis Virksomhed, men i særlig Grad gennem Lóven om de autoriserede Revisorer er man rykket nær ind paa det Problem, der er fremført til Overvejelse ved Kravet om Eneret til Betegnelser som »Arkitekt«, »Ingeniør«, o. s. v. Det lader sig ikke bestride, at en Eneret til en Betegnelse for dem, der har gennemgaaet den fulde, af det offentlige anordnede Uddannelse, der er beregnet paa Dygtiggørelse til disse bestemte Arter af Virksomhed, selv om der ikke dertil knyttes Eneret eller Fortrinsret til Virksomhedens Udøvelse i alle eller blot nogle af dens Former, faktisk vilde betyde en erhvervsmæssig Vinding for de paagældende. Det lader sig efter Udvalgets Opfattelse heller ikke bestride, at der fra de paagældendes Side kan anføres gode Grunde som Motivering af et Krav om, at deres gennem Uddannelsen erhvervede særlige Kvalifikationer offentlig fastslaaes gennem en Betegnelse, som kun de kan føre. Og endelig maa Udvalget ogsaa finde, at samfundsmæssige Grunde taler for en saadan Ordning. Paa den ene Side er der, naar det offentlige anser det nødvendigt at organisere og indrette en særlig Uddannelse til Dygtiggørelse paa Arkitekt- og Ingeniøromraadet, utvivlsomt en offentlig Interesse i, at Almenheden faar en Vejledning med Hensyn til Valg af de Personer, til hvem den betror de Opgaver, hvis bedst mulige Løsning forudsætter den anordnede Uddannelse, og at Initiativet til at underkaste sig en saadan Uddannelse ikke svækkes derigennem, at de faktiske Fordele lige saa fuldt kan naas ad anden og lettere Vej. Paa den anden Side kan de, der ikke har gennemgaaet en saadan Uddannelse, ikke med Rette protestere mod en særlig Benævnelse for dem, der har gennemgaaet den. Det kan heller ikke bestrides, at hele Udviklingen paa det bygningsmæssige og ingeniørmæssige Omraade har været en saadan, at det i mange Tilfælde er af stor samfundsmæssig Betydning, at det sikres, at Arbejdet og dets Ledelse lægges i Hænderne paa tilstrækkelig kyndige Personer. Udvalget kunde endda meget godt tænke sig den Ordning, at visse særlig vigtige og vanskelige Arbejder paa disse Felter legalt forbeholdtes Personer af særlig Kvalifikation.

Hermed er det imidlertid ingenlunde afgjort, at man netop bør forbeholde Navnet »Arkitekt« eller »Ingeniør« for dem, der har gennemgaaet den fulde offentlig anordnede Uddannelse paa disse Omraader. Dette hænger sammen med, at de 2 Betegnelser er gaaet saa stærkt ind i dansk Sprogbrug som Virksomhedsbetegnelser for et Omraade, der rækker langt ud over det, for hvilket samfundsmæssige Hensyn kunde gøre en Eneret eller dog en særlig offentlig Fremhæven af Kvalifikationerne paakrævede. Selv om man bortser fra nyere Anvendelser i Sammensætning (Havearkitekt, Møbelarkitekt) og holder sig til det rent bygningsmæssige, er Ordet Arkitekt i saa lang Tid og saa almindeligt blevet anvendt som Betegnelse for den, der udøver Virksomhed med Planlæggelse og Opførelse af Bygninger, at et Forbehold af Navnet Arkitekt for de Arkitekter, der har deres Uddannelse gennem Kunstakademiet, vilde kunne medføre et faktisk Indgreb i Erhvervsvirksomhed, der vilde virke saa stærkt og saa vidt, at Udvalget maa nære megen Tvivl om, at det kunde anses for forsvarligt. For Ingeniørbetegnelserns Vedkommende har selve Navnet i dansk Sprogbrug maaske nok — i alt Fald lige til de senere Aar — været forbeholdt et noget snævrere Omraade, hvilket maaske staaer i Forbindelse med Anvendelse af Ord som »Konstruktør«, »Installatør« o. s. v. paa beslægtede Omraader; men ogsaa for Ingeniørnavnets Vedkommende vilde man dog være betænkelig ved uden videre at monopolisere Anvendelsen for de ved Den polytekniske Lærestalt uddannede.

Foranstaaende Udvikling viser i Virkeligheden, hvor baade den største Interesse og Vanskelighed — paa Grund af andres Interesse — ligger. Den ligger i Monopolisering af et Navn, der efter dansk Sprogbrug betegner den almindelige Virksomhedsudøvelse, til Fordel for visse særlig uddannede inden for Omraadet. Det ses endnu tydeligere, naar man gaar videre. Det er for Udvalget anført, at man under Hensyn til Uddannelsen ved Veterinær- og Landbohøjskolen kunde ønske Betegnelser som Landbrugskonsulent, Havebrugskonsulent forbeholdt Højskolens Dimittender. Udvalget betragter dette som ugørligt, ligesom man — uanset at man har anordnet Skoleembedseksamen, Seminaristeksamen og paa anden Maade særlig Læreruddannelse — vilde anse det for utænkeligt at forbyde Anvendelsen af Betegnelsen Lærer for den, der — maaske endda helt uden Uddannelse — driver en Undervisningsvirksomhed. Man kan ogsaa anføre Navnet »Revisor«, og der kunde nævnes en lang Række Eksempler af samme Art. Udvalget ser ikke rettere, end at denne Vej er ufremkommelig; man kan muligvis paa ganske bestemt afgrænsede, særlig samfundsvigtige Omraader i Henhold til særlig Lovbestemmelse i det enkelte Tilfælde og navnlig i Forbindelse med Virksomhedseneret give en Eneret til en Betegnelse, der efter Sprogbrugen dækker over selve Virksomheden, men saa maa ogsaa Navnet i det væsentlige